

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 6 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia. Euron käyttöönottoon liittyen terveydenhuollon maksukaton vuotuinen raja ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi, jolloin se olisi 590 euroa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että lasten ja nuorten maksuttoman hammashoidon ja terveystieteiden lääkäri- ja hammaslääkärintien maksut-

tomuuden ikäraajat yhdenmukaistettaisiin 18 vuoteen. Tämä ehdotetaan tehtäväksi korottamalla maksuttomien lääkäri- ja hammaslääkärintien ikäraja nykyisestä 15 vuodesta 18 vuoteen ja sisällyttämällä ikärajaa koskeva säännös lakiin. Samalla alennettaisiin maksuttoman hammashoidon raja 19 vuodesta 18 vuoteen.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Terveydenhuollossa eräät palvelut on säädetty maksuttomiksi lapsille ja nuorille. Näistä on säädetty sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, 5 pykälässä. Pykälän 1 kohdan mukaan maksuttomia ovat muun muassa alle 19-vuotiaille annettu hampaiden tutkimus ja hoito. Lain 5 §:n 5 kohdassa on yli 7 päivää kestävä laitoshoidon ja eräät sarjahoidot säädetty maksuttomiksi alle 18-vuotiaille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa asetuksessa (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus, terveystieteiden vastavastaanotot säädetty maksuttomiksi alle 15-vuotiaille. Maksuttoman hoidon ikärajoissa olevat erot ovat aiheuttaneet hämmennystä niin lapsiperheissä kuin myös palveluista vastaavissa kunnissa ja kuntayhtymissä. Tämän vuoksi yksi yhtenäinen ikäraja selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi nykyistä maksujärjestelmää.

Todetun epäkohdan mukaisuuden vuoksi ja maksujen selkeyttämiseksi ehdotetaan, että maksuttoman hoidon ikäraajat yhdenmukaistettaisiin. Ehdotuksen mukainen yhtenäinen ikäraja olisi 18 vuotta, joka on samalla täysi-ikäisyyden raja. Näin toteutettuna kunnallisen hammashoidon maksuttoman hoidon ikäraja tulisi alentaa vuodella nykyisestä 19 vuodesta 18 vuoteen. Vastaavasti avosairaanhoidon lääkäri- ja hammaslääkärintien maksuttomuuden ikärajaksi ehdotetaan 18 vuotta. Lisäksi ehdotetaan, että myös lääkäri- ja hammaslääkärintien maksuttomuuden ikäraja säädettäisiin laissa.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että asiakasmaksulain 5 §:n 1 kohtaa muutettaisiin siten, että hampaiden tutkimus ja hoito sekä avosairaanhoidon lääkäri- ja hammaslääkärintien maksuttomia alle 18-vuotiaille.

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuille säädettiin vuotuinen maksukatto vuoden 2000 alusta voimaan tulleella lailla (1308/1999), jolla asiakasmaksulakiin lisättiin uusi 6 a §. Säännöksen tarkoituksena on estää terveydenhuollon vuotuisten maksujen

kohoaminen kohtuuttoman korkeaksi. Jos vuotuiset maksut ylittävät 3500 markkaa kalenterivuodessa, on avopalvelujen käyttö tämän jälkeen asianomaisen kalenterivuoden aikana maksutonta ja laitoshoidosta perittävät maksut ovat huomattavasti alennettuja.

Euromääräiset setelit ja kolikot tulevat käyttöön Suomessa 1 päivänä tammikuuta 2002. Tämän vuoksi säädöksissä, myös asiakasmaksulaissa olevat markkamäärät tulee muuttaa euromääräisiksi.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että asiakasmaksulain 6 a §:n 1 ja 4 momentissa olevat maksukaton rajat muutettaisiin 590 euroksi (= 3 508 markkaa).

2. Esityksen vaikutukset

Ehdotetulla lasten ja nuorten hammashoidon ja terveyskeskuksen lääkäriissäkäynnin maksuttomuuden ikärajan yhdenmukaistamisella ei olisi valtiontaloudellisia tai kunnallistaloudellisia vaikutuksia. Lääkäriissäkäynnin maksuttomuuden ikärajan korotus vähentäisi kuntien maksutuloja, mutta samalla toteutettava maksuttoman hammashoidon ikärajan alentaminen lisäisi maksutuloja arvion mukaan saman verran. Mahdollista kustannusvaikutusta ei ole kuitenkaan täsmällisesti selvitettävissä, koska palvelujen käytöstä tai kertyvistä asiakasmaksuista ei ole tietoja ikäryhmittäin.

Palveluja käyttävien yksittäisten nuorten kohdalla ehdotettu muutos merkitsisivät kuitenkin myös maksujen muutoksia. Terveyskeskuksen lääkäriissäkäynneistä poistuisivat maksut 15 – 17-vuotiailta. Hammashoito tulisi sen sijaan maksulliseksi 18-vuotiaille. Yksittäisen 15 – 17-vuotiaan henkilön kannalta käytännön muutokset eivät kuitenkaan olisi kovinkaan merkittäviä. Lääkäriin vastaanotolla käynneistä peritään tällä hetkellä 60 markkaa käynniltä, kuitenkin enintään 3 käynniltä vuodessa tai vaihtoehtoisesti 120 markan vuosimaksu. Lisäksi yö- ja viikonloppupäivystyksen käyntimaksu on 120 markkaa silloin terveyskeskus ja sairaala järjestävät sen yhteispäivystyksenä. Mainittuja maksuja on tarkoitus korottaa vuoden 2002 alusta.

Hammashoidossa maksut määräytyvät suoritettavien toimenpiteiden perusteella. Niinpä

18-vuotiaille aiheutuvat maksut ovat riippuvaisia hoidon tarpeesta. Nuorison hammasterveyden parannuttua merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana, on varsin harvoilla 18-vuotiailla tarve käyttää hammashoitoa.

Asiakasmaksuasetuksessa säädettyjä maksuja on tarkoitus korottaa siten, että maksukertymä kasvaa noin 6 prosenttia eli arviolta noin 150 miljoonalla markalla (25 miljoonaa euroa).

Koska maksukaton rajaa ei kuitenkaan nosteta samassa yhteydessä, ylittyy maksukaton raja nykyistä useammilla henkilöillä. Vuonna 2000 rajan ylitti reilut 70 000 henkilöä. Maksukatto vähensi tällöin maksukertymää noin 130 miljoonalla markalla (noin 22 miljoonaa euroa). Rajan korottamatta jättäminen merkinnee, että maksukaton raja ylittyy vuonna 2002 yli 80 000 henkilöllä ja vaikutus maksukertymään on reilut 150 miljoonaa markkaa (noin 25 miljoonaa euroa).

Asiakasmaksuasetuksen muutos ja maksukaton säilyttäminen nykytasolla merkitsee, että kunnallisen terveydenhuollon vuotuinen maksukertymä kasvaa noin 125 miljoonalla markalla (= 21 miljoonaa euroa).

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä.

4. Tarkemmat säännökset

Vuoden 2002 alusta toteutettavat sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen korotukset toteutetaan pääosin asiakasmaksuasetuksen muutoksella. Ehdotuksen liitteenä on luonnos valtioneuvoston asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamiseksi.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

6. Säättämisjärjestys

Ehdotuksen mukaan lasten ja nuorten maksuttoman hoidon ikärajat yhdenmukaistetta-

siin. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi siten, että maksuttoman hammashoidon ikärajaa alennettaisiin vuodella ja maksuttoman terveyskeskuslääkärikäynnin ikärajaa nostettaisiin kolmella vuodella. Ehdotetuista muutoksista maksuttoman hammashoidon ikärajan alennus merkitsee, että kunnallista hammashoitoa saaville 18-vuotiaille aiheutuu uudistuksesta lisäkustannuksia. Uudistuksella ei kuitenkaan ole vaikutusta kuntien velvollisuuteen järjestää hammashoidon palveluja, eikä se näin ollen heikennä mahdollisuutta saada kunnallisia palveluja. Lisäksi voidaan todeta, että kunnallisen hammashoidon maksut ovat säänneltyjä ja hoidon järjestäminen rahoitetaan pääosin verovaroin.

Edellä olevan perusteella ehdotettu 18-vuotiaiden hammashoidon muuttuminen maksulliseksi ei heikennä perustuslain 19 §:ssä säädettyä oikeutta riittäviin terveyspalveluihin. Kun otetaan huomioon terveyskeskuslääkärien maksuttomien vastaanottokäyntien ikärajan nosto, ehdotus kokonaisuutena parantaa nuorten mahdollisuuksia käyttää terveyspalveluja. Sen vuoksi laki voidaan säätää tavallisen lain säätämisestä voimassa olevassa järjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 5 §:n 1 kohta ja 6 a §:n 1 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 kohta laissa 976/1998 ja 6 a §:n 1 ja 4 momentti laissa 1222/2000, seuraavasti:

5 §

Maksuttomat terveyspalvelut

Terveydenhuollon palveluista ovat maksuttomia:

1) kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 1—6 ja 9 kohdassa sekä 14 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut palvelut ja hoitoon kuuluvat aineet lukuun ottamatta 18 vuotta täyttäneiden avosairaanhoidon lääke- ja hoitopalvelujen käyttöä, kotisairaanhoidon, laitoshoidon, annettua kuntoutusta, yksilökoh- taista fysioterapiata, sairaankuljetusta, yllä- pittoa, lääkäri- ja hammaslääkäri- antamia todis- tuksia ja lausuntoja, jotka eivät liity potilaan hoitoon, sekä 18 vuotta täyttäneelle annettua

hampaiden tutkimusta ja hoitoa sekä yksi- tyislääkäri- läheteellä terveyskeskuksessa tehtäviä laboratorio- ja kuvantamistutkimuk- sia;

6 a §

Maksukatto

Kohtuuttoman korkeaksi nousevan maksu- rasituksen estämiseksi on asiakasmaksuista palvelujen käyttäjälle kalenterivuoden aikana aiheutuville kustannuksilla 590 euron eni- mäismäärä (*maksukatto*). Maksukatton ylity- misen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalente-

rivuoden loppuun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukaton ylittymisen jälkeenkin. Ylläpitomaksun suuruus säädetään valtioneuvoston asetuksella.

—————
Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 590 euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettua maksut takaisin. Mikäli vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 590 euron rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, menettää palvelun käyttäjä oikeutensa palautukseen. Jos mak-

sun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 6 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 5 §:n 1 kohta ja 6 a §:n 1 ja 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 kohta laissa 976/1998 ja 6 a §:n 1 ja 4 momentti laissa 1222/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Maksuttomat terveyspalvelut

Terveydenhuollon palveluista ovat maksuttomia:

1) kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 1—6 ja 9 kohdassa sekä 14 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut palvelut ja hoitoon kuuluvat aineet lukuun ottamatta avosairaanhoidon lääkäripalvelujen käyttöä, kotisairaanhoidoa, laitoshoitona annettua kuntoutusta, yksilökohtaista fysioterapiaa, sairaankuljetusta, ylläpitoa, lääkärin ja hammaslääkärin antamia todistuksia ja lausuntoja, jotka eivät liity potilaan hoitoon, 19 vuotta täyttäneelle annettua hampaiden tutkimusta ja hoitoa sekä yksityislääkärin läheteellä terveyskeskuksessa tehtäviä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia;

6 a §

Maksukatto

Kohtuuttoman korkeaksi nousevan maksurasituksen estämiseksi on asiakasmaksuista palvelujen käyttäjälle kalenterivuoden aikana aiheutuvilla kustannuksilla 3 500 markan enimmäismäärä (maksukatto). Maksukatton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden lop-

Ehdotus

5 §

Maksuttomat terveyspalvelut

Terveydenhuollon palveluista ovat maksuttomia:

1) kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 1—6 ja 9 kohdassa sekä 14 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut palvelut ja hoitoon kuuluvat aineet lukuun ottamatta 18 vuotta täyttäneiden avosairaanhoidon lääkäripalvelujen käyttöä, kotisairaanhoidoa, laitoshoitona annettua kuntoutusta, yksilökohtaista fysioterapiaa, sairaankuljetusta, ylläpitoa, lääkäri ja hammaslääkärin antamia todistuksia ja lausuntoja, jotka eivät liity potilaan hoitoon, sekä 18 vuotta täyttäneelle annettua hampaiden tutkimusta ja hoitoa sekä yksityislääkärin läheteellä terveyskeskuksessa tehtäviä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksia;

6 a §

Maksukatto

Kohtuuttoman korkeaksi nousevan maksurasituksen estämiseksi on asiakasmaksuista palvelujen käyttäjälle kalenterivuoden aikana aiheutuvilla kustannuksilla 590 euron enimmäismäärä (*maksukatto*). Maksukatton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Laitos-

puun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukaton ylittymisen jälkeenkin. Ylläpitomaksun suuruus säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 3 500 markkaa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettut maksut takaisin. Mikäli vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 3 500 markan rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, menettää palvelun käyttäjä oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

hoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukaton ylittymisen jälkeenkin. Ylläpitomaksun suuruus säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 590 euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettut maksut takaisin. Mikäli vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 590 euron rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, menettää palvelun käyttäjä oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

*Liite
Luonnos*

Valtioneuvoston asetus

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä

muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9 päivänä lokakuuta 1992 annetun asetuksen (912/1992) 3 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 7 §, 8 §:n 1 momentti, 8 a §, 9 §:n 1, 2 ja 6 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentti, 23 §, 25 §:n 1 momentti, 26 §, 26 a §:n 3 momentti ja 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 5 momentti, 8 §:n 1 momentti, 8 a §, 9 §:n 1 ja 6 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 23 § ja 26 a §:n 3 momentti asetuksessa 1309/1999, 7 § asetuksessa 1648/1992 sekä osittain muutettuna asetuksissa 1386/1993 ja 1309/1999, 9 §:n 2 momentti asetuksessa 506/2001, 11 §:n 1 momentti asetuksessa 1386/1993 sekä 15 §:n 1 momentti ja 33 § asetuksessa 1089/1996, seuraavasti:

3 §

Kotona annettava palvelu

Kuukausimaksu saa olla enintään jäljempänä tarkoitetun maksuprosentin osoittama markkamäärä tulorajan ylittävistä kuukaustuloista. Maksuprosentit ja tulorajat ovat seuraavat:

Henkilömäärä	Tuloraja Euroa/kuukausi	Maksuprosentti
1	445	35
2	820	22
3	1 285	18
4	1 590	15
5	1 925	13
6	2 210	11

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 270 eurolla ja maksu-

prosenttia alennetaan 1 prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.

Tilapäisestä kotipalvelusta voidaan periä kunnan päättämä kohtuullinen maksu. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta voidaan periä enintään 11 euroa markkaa lääkärin tai hammaslääkärin suorittamasta kotikäynnistä ja enintään 7 euroa muun henkilön suorittamasta kotikäynnistä. Tilapäisestä kotisairaanhoidosta ei saa kuitenkaan periä erikseen maksumaa sellaiselta henkilöltä, joka saa 1 momentissa tarkoitettua jatkuvaa kotisairaanhoidoa.

7 §

Terveyskeskuksen avohoidon maksut

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääke- ja hoivapalveluista voidaan periä terveyskeskuksen ylläpitäjän päätöksen mukaan maksu, joka voi olla:

1) enintään 22 euron vuosimaksu, joka on voimassa kalenterivuoden siinä terveyskeskuksessa, johon maksu on suoritettu; jos palvelun käyttäjä ei suorita vuosimaksua, peritään häneltä 11 euron käyntimaksu käyntikertojen lukumäärästä riippumatta; tai

2) enintään 11 euron käyntimaksu; maksun saa kuitenkin periä ainoastaan kolmelta ensimmäiseltä käynniltä samassa terveyskeskuksessa kalenterivuoden aikana.

Terveyskeskuksen päivystyksessä voidaan periä arkisin 20.00 – 8.00 välisenä aikana sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä 1 momentissa säädetyn maksun sijasta enintään 15 euroa käynniltä. Päivystyskäynnistä perittyä maksua ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja käyntejä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja maksuja ei saa periä alle 18-vuotiaalta.

Terveyskeskuksessa annetusta yksilökohtaisesta fysioterapiasta voidaan periä enintään 6 euroa hoitokerralta.

8 §

Sairaalan poliklinikkamaksu

Erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) tarkoitettun sairaalan tai muun toimintayksikön ja terveyskeskuksen erikoislääkärijohtoisen sairaalan poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta voidaan periä enintään 22 euroa käynniltä. Sama maksu voidaan periä kaikilta 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä terveyskeskuksen ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestämän päivystyksen yhteydessä arkisin 20.00 – 8.00 välisenä aikana sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.

8 a §

Päiväkirurgia

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä, voidaan periä 8 §:ssä säädetyn maksun sijasta enintään 72 euroa.

Jos päiväkirurgisessa toimenpiteessä ollut

henkilö komplikaation tai muun vastaavan syyn takia jää hoitopaikkaan toimenpidettä seuraavaan vuorokauteen, voidaan häneltä periä 1 momentissa säädetyn maksun lisäksi 12 §:ssä säädetty hoitopäivämaksu.

9 §

Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito

Terveyskeskuksessa annetusta suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta voidaan periä perusmaksuna enintään 7 euroa käynniltä. Erikoishammaslääkärin antamasta hoidosta voidaan kuitenkin periä perusmaksuna enintään 11 euroa käynniltä.

Edellä 1 momentissa säädetyn perusmaksun lisäksi voidaan tutkimuksesta ja hoidosta periä kulloinkin voimassa olevan terveydenhuollon toimenpideluokituksen suun terveydenhuollon toimenpiteistä enintään seuraavat maksut:

- 1) Tutkimukset
  - a) Toimenpideluokituksen SA-ryhmän tutkimuksista käyntikerralta..... 5 €
  - b) Lisäksi tehdyistä kuvantamistutkimuksista
    - hammaskuvalta..... 5 €
    - leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvauksesta .... 11 €
- 2) Ehkäisevä hoito
  - Toimenpideluokituksen SC-ryhmän ehkäisevän hoidon ja terveyskasvatuksen toimenpiteistä käyntikerralta ..... 5 €
- 3) Sairauksien hoito
  - Toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan, lukuun ottamatta kohdassa 4 lueteltuja proteettisia toimenpiteitä, kultaakin toimenpiteeltä:

vaativuusluokka	maksu €
0 — 2	5
3 — 4	11
5 — 7	22
8 — 10	32
11 —	45

4) Proteettiset toimenpiteet	maksu €
a) proteesin huolto:	
pohjauksella	32
korjaus.....	22
b) akryyliosa- ja kokoproteesi ..	107
c) kruunut ja sillat hampaalta	107
d) rankaproteesi	130

määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

13 §

Päivä- ja yöhoidon maksu

Edellä 1—4 momentissa säädettyjä maksuja ei saa periä alle 18-vuotiailta. Siltä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta, ei saa periä maksua hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

11 §

Sarjassa annettava hoito

Sarjassa annettavasta hoidosta kuten jatkuvasta dialyysihoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta tai muusta vastaavasta hoidosta voidaan periä enintään 6 euroa hoitokerralta. Maksu saadaan kuitenkin periä enintään 50 hoitokerralta kalenterivuodessa.

12 §

Lyhytaikainen laitoshoido

Lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevalta voidaan periä hoidosta ja ylläpidosta psykiatrian toimintayksikössä enintään 12 euroa hoitopäivältä ja muussa lyhytaikaisessa laitoshoidossa enintään 26 euroa hoitopäivältä. Maksuja ei saa kuitenkaan periä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Maksuja ei saa myöskään periä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella

Jos hoidollisista syistä on tarkoituksenmukaista, että henkilö on terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä taikka sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) voidaan häneltä periä 12 §:ssä säädetyn maksun sijasta enintään 12 euroa vuorokaudessa.

14 §

Kuntoutushoidon maksut

Lääkinnällisestä kuntoutuksesta annetun asetuksen (1015/91) 3 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettusta vammaiselle henkilölle laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta voidaan periä enintään 9 euroa hoitopäivältä.

15 §

Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 80 prosenttia hoidossa olevan kuukausituloista. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilön henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 80 euroa. Perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

20 §

Lastensuojelun maksut

Asiakasmaksulain 7 §:n 2 ja 3 momentin perusteella lastensuojelulain mukaisena avo- huollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälki- huoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista lapsen tai nuoren tuloista perittävä maksu voi olla enintään 1070 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

23 §

Maksu lääkärintodistuksesta

Lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta ja lausunnosta voidaan periä todistuksen ja lausunnon laadusta riippuen enintään 27 euroa. Maksua ei saa periä kansanterveystyössä hoitoon liittyvästä todistuksesta tai lausunnosta, eikä koulu- tai opiskelijaterveydenhuollon yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuvasta terveystodistuksesta (nuorison terveystodistus).

25 §

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä, asiakkaan varaamasta terveyskeskuksen lääkärin ja suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon sekä erikoissairaanhoidon avohoidon tai kalliin kuvantamistutkimuksen vastaanottoajasta voidaan periä 15 vuotta täyttäneeltä enintään 27 euroa. Maksua ei saa kuitenkaan periä silloin, kun varatun ajan peruuttamatta jäämiseen on hyväksyttävä syy.

26 §

Erikoismaksuluokan maksut

Asiakasmaksulain 9 §:ssä tarkoitettussa erikoismaksuluokassa hoidettavalta voidaan 12

§:ssä säädetty hoitopäivämaksu periä yhden tai kahden hengen huoneessa enintään nelinkertaisesti korotettuna. Lisäksi palvelun käyttäjältä voidaan periä enintään seuraavat lisämaksut:

1) Tutkimus- ja hoitotoimenpiteet	maksu €
a) sädehoito hoitokerralta	70
b) muu tutkimus- ja hoitotoimenpiteeltä	715
c) konservatiivisen hoidon hoitopäivät sekä tutkimus- ja hoitotoimenpiteisiin liittyvät hoitopäivät.....	53
2) Konsultaatiot.....	70
3) Anestesiologiset toimenpiteet	250

26 a §

Maksukatto

Maksukatton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidossa saa periä enintään 12 euroa hoitopäivältä.

33 §

Henkilökohtaiseen käyttöön jätettävä käyttövara

Milloin kunta perii asiakasmaksulain 14 §:n perusteella henkilölle tulevat tulot, korvaukset tai saamiset, on hänelle jätettävä käyttövaroiksi vähintään 20 prosenttia nettotuloista, kuitenkin vähintään 80 euroa.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.